Memo

Aan	:	Gemeenteraad
Van	:	Wijnte Hol
CC	:	
Ons kenmerk	:	
Datum	:	18 april 2021
Betreft	:	Aanvullende informatie dijkversterking Wolferen - Sprok

Bij de behandeling van het bestemmingsplan 'Buitengebied dijkversterking Wolferen-Sprok' op de politieke avond van dinsdag 6 april is verzocht om de raad nader te informeren over een drietal onderwerpen die betrekking hebben op de gevoerde procedure en de uitvoering van het project:

1. De zienswijzeprocedure en de beantwoording van zienswijzen;
2. Bodemkwaliteit terug te brengen grond;
3. Constructie damwanden.

De gemeente heeft de zorgen van de dijkbewoners (insprekers) voorgelegd aan het waterschap. Er vindt hierover nog een nader bestuurlijkoverleg met heemraad Roorda plaats. De 2e controle van de grondkwaliteit is dan een van de te bespreken onderwerpen.

Toelichting
Per onderwerp volgt hieronder de procedurele/inhoudelijke toelichting.

1. De zienswijzeprocedure en de beantwoording van zienswijzen
Het bestemmingsplan dat nu voorligt ter vaststelling is onderdeel van een projectplan Waterwet. Daarmee vindt de besluitvorming gecoördineerd plaats en zijn de Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland het coördinerend bevoegd gezag.
De zienswijzen zijn derhalve niet ingediend bij de gemeente Overbetuwe tegen dit bestemmingsplan, maar tegen het Projectplan Waterwet. Ze zijn dan ook gericht aan de provincie Gelderland. We hebben wel de zienswijzen die inhoudelijk betrekking hebben op dit bestemmingsplan opgevraagd bij de provincie Gelderland. Dit is gedaan, omdat deze zienswijzen tot aanpassingen hebben geleid in het bestemmingsplan van de gemeente Overbetuwe en we deze indieners van de zienswijzen graag wilden informeren dat dit bestemmingsplan zou worden voorgelegd ter vaststelling aan uw raad. Dit zijn ook de vier zienswijzen die bij u bekend zijn en onderdeel waren van de agenda tijdens de politieke avond van 6 april jl. Ook hiervan volgt dus nog een individuele beantwoording per brief vanuit de provincie Gelderland. De zienswijzen van de insprekers die tijdens de politieke avond van 6 april jl. hebben ingesproken hebben geen betrekking op dit bestemmingsplan. Daarom loopt de beantwoording hiervan ook via de provincie Gelderland.

De individuele beantwoording van zienswijzen ligt gezien het gecoördineerde besluit niet bij ons als gemeente, maar bij de Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland als coördinerend bevoegd gezag. Er is door de provincie aangegeven dat na de vaststelling van het Projectplan Waterwet door het Algemeen Bestuur van waterschap Rivierenland, alle indieners een reactie ontvangen op hun ingediende zienswijze. Dit zal dan een brief

betreffen met een persoonlijke beantwoording van iedere zienswijze. Dit is ook zo vermeld in de “Nota van antwoord zienswijzen Dijkversterking Wolferen-Sprok”. In paragraaf 7.2 van de “Nota van antwoord zienswijzen Dijkversterking Wolferen-Sprok” zijn de ingediende individuele zienswijzen geanonimiseerd beantwoord.

2. Bodemkwaliteit terug te brengen grond

Hoe er vanuit het project dijkversterking omgegaan wordt met het toepassen van grond wordt voor de start van de realisatie richting de omgeving nog nadrukkelijk aandacht aangegeven. Het eerste moment zal begin mei zijn wanneer er weer een algemene informatieavond is. Daarbij zal onderstaande (technische toelichting) toegelicht worden, zullen we aangeven hoe bewoners geïnformeerd worden en waar ze kunnen inzien welke grond wordt toegepast. Tevens wordt de rol van het bevoegd gezag uiteengezet, wie dit zijn en hoe ze bereikt kunnen worden. Naast informeren is er ruimte voor het stellen van vragen. Daarnaast zal er nog aanvullend ruimte zijn voor vragen in de persoonlijke gesprekken ter voorbereiding op de uitvoering. Deze zijn niet voor iedereen tegelijk, omdat we dit laten oplopen met de planning van de gefaseerde uitvoering.
Bewoners kunnen vragen stellen of rechtstreek of via de omgevingstelefoon die 24/7 beschikbaar is.

Aan de toelichting bodemkwaliteit terug te brengen grond liggen de onderstaande twee besluiten ten grondslag.

- Uit te nemen bovengrond wordt per perceel opgeslagen en ook weer per perceel teruggebracht. Deze toelichting gaat er vanuit dat er geen onderscheid gemaakt wordt in talud grond en overige bovengrond.
- Nieuw toe te passen grond is van de klasse achtergrondwaarde

A) Algemeen
De wettelijke regels voor toepassing van grond zijn neergelegd in (hoofdstuk 4 van) het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). In het Bbk wordt uitgegaan van het stand-still principe: er mag geen achteruitgang plaatsvinden van de bodemkwaliteit. Dit wordt bereikt door de eis dat de toe te passen grond minimaal van dezelfde kwaliteit moet zijn als de reeds aanwezige grond. Alle grond die afgegraven/toegepast wordt in het project wordt onderzocht op PFAS. Wanneer de grond niet voldoet aan het tijdelijk handelingskader PFAS, wordt de grond afgevoerd respectievelijk niet aangevoerd.

Binnen het project wordt zoveel mogelijk de bestaande gebiedseigen grond hergebruikt, voor zover passend binnen de eisen van het Bbk. De bestaande bovengrond wordt afgegraven, tijdens de werkzaamheden opgeslagen en na aanvulling van nieuwe grond weer teruggebracht als afdekking.
De voor het project aangevoerde grond is voorzien van een partijkeuring AP04; deze keuring wordt uitgevoerd door een hiertoe gecertificeerd bureau (Diseo). Door monitoring is traceerbaar waar welke kwaliteit grond is toegepast. Daarnaast wordt alleen gebruik gemaakt van schone grond, voorzien van de kwaliteitsklasse ‘Achtergrondwaarde’. Deze grond is dusdanig schoon dat deze altijd vrij toepasbaar is en geen verontreiniging van de bestaande grond kan veroorzaken.

Het staat bewoners vrij op eigen initiatief grondmonsters te nemen. De resultaten van deze grondmonsters zijn echter niet leidend voor het afvoeren van vervuilde grond en/of het aanvoeren van schone grond. Voor het afvoeren van vervuilde grond worden de regels in het Bbk gehanteerd. Voor inzicht in de kwaliteit van eventueel aangeleverde grond kunnen bewoners de keurregels van het waterschap raadplegen. Voor een verdere toelichting kan bewoner zich wenden tot de taxateur.

B) Afgraven bestaande grond, opslaan en weer terugbrengen

Afgraven:
Vanuit de algemene doelstelling zoveel mogelijk de bestaande gebiedseigen grond te hergebruiken om daarmee zo min mogelijk grond aan te voeren, wordt daar waar nodig de bestaande bovengrond afgegraven om na aanvulling van nieuwe grond t.b.v. de dijkversterking weer teruggebracht te worden.

- De af te graven grond wordt in de basis niet vooraf gekeurd. Dit is wettelijk ook niet verplicht, mits het binnen het plan blijft;
- Het waterschap accepteert het risico dat achteraf aangetoond wordt dat de grond verontreinigd is.

Opslaan:

- De afgegraven bovengrond wordt in de basis zoveel mogelijk op het perceel zelf opgeslagen.
- Daar waar niet mogelijk wordt het naar een van de depots afgevoerd.
- De grond wordt niet buiten de projectgrenzen opgeslagen.
- De afgegraven grond wordt in alle gevallen gelabeld zodat dezelfde grond aantoonbaar terugkomt op de oorspronkelijke plaats van herkomst (monitoring).

Terugbrengen bestaande bovengrond

- De bovengrond wordt zo veel mogelijk teruggebracht op de oorspronkelijke locatie.
- Daar waar nodig wordt de bovengrond met aantoonbaar dezelfde bovengrond kwaliteit aangevuld.

C) Aanvoer nieuwe grond.
Aanvoer grond gebeurt via het water, per schip, waarvoor tijdelijke loslocaties worden ingericht in de rivier. Vanuit de schepen wordt het materiaal in vrachtwagen en/of dumpers geladen en vervolgens het werk in gereden en op de bestemde locatie verwerkt.

- Grond welke aangevoerd wordt is van de klasse achtergrond waarde en voorzien van een partijkeuring AP04 (vastgelegd in contract met opdrachtnemer (ON)/ aannemer);
- De keuringen worden door een daartoe gecertificeerd bureau uitgevoerd (binnen dit project door Diseo);
- Elk transport (vrachtwagen/dumper enz.) heeft een AP04 behorende bij dat transport;
- Er vindt registratie plaats waar betreffende partij (of deel ervan) wordt verwerkt (monitoring);
- ON kan achteraf, traceerbaar aantonen waar welke partij verwerkt is en daarmee ook welke kwaliteit grond waar is toegepast.

D) Communicatie

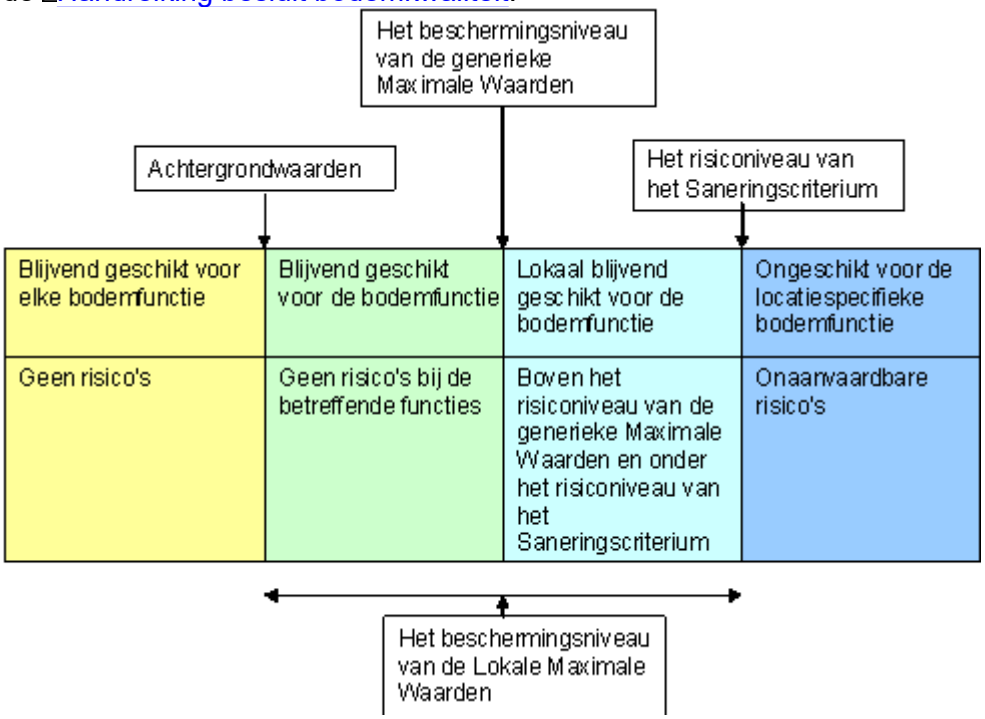
- Uitgangspunt is dat er gewerkt wordt binnen de regels van het Besluit Bodemkwaliteit. (wetgeving)
- In het contract staat opgenomen dat de opdrachtnemer (aannemer) daar waar grond wordt aangevoerd, grond moet toepassen van klasse Achtergrondwaarde:
- Af te graven bovengrond wordt daar waar mogelijk opgeslagen op het perceel.

Toelichting voor de bewoners en overige omgeving:

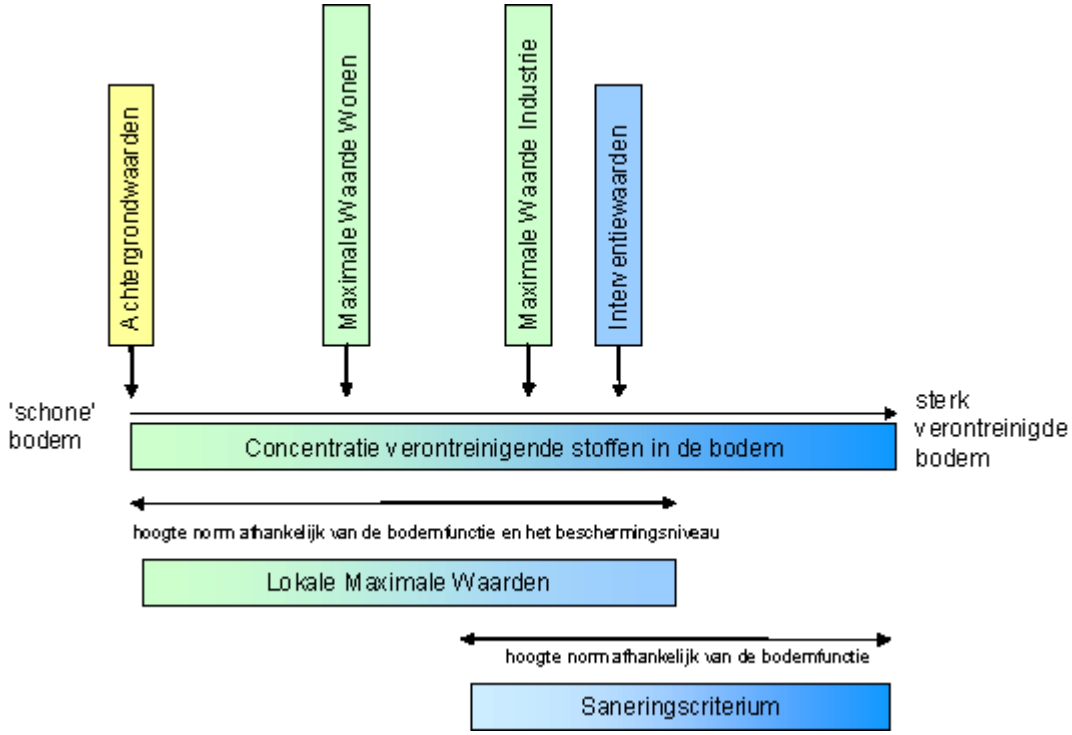
- Binnen het Besluit bodemkwaliteit is sprake van vier verschillende klassen. (bron: bodemrichtlijn.nl)
    - Klasse Achtergrondwaarde (gele kolom)
    - Klasse Wonen (groene kolom)
    - Klasse Industrie (licht blauwe kolom)
    - Klasse Interventie waarden. (donkerblauwe kolom)

- Aangevoerde grond welke wordt toegepast binnen het project is van klasse Achtergrondwaarde.
    - De meest strenge norm. Deze past het waterschap toe op **alle** toe te passen grond.
    - De Achtergrondwaarden voor grond zijn vastgesteld op basis van gehalten aan stoffen, zoals die voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden in Nederland die niet zijn belast door lokale verontreinigingen. Grond die voldoet aan de Achtergrondwaarde is duurzaam geschikt voor elk bodemgebruik en wordt aangeduid als schone of niet verontreinigde grond.

In onderstaande figuren is een overzicht gegeven van de verbanden tussen risico's, bodemfunctie, bodemnormen en concentraties verontreinigende stoffen in de bodem. Deze figuren komen uit het rapport 'Ken uw (water)bodemkwaliteit, de risico's inzichtelijk' en uit de Handreiking besluit bodemkwaliteit.

Relaties tussen geschiktheid van de bodem voor de functie, bijbehorende beschermings/risiconiveaus en bijbehorende bodemnormen

Naast de wettelijke verplichtingen en de afspraken tussen opdrachtnemer (ON) en opdrachtgever (OG) heeft waterschap ook een verantwoordelijkheid richting de omgeving. Vanuit de omgeving zijn er nadrukkelijk zorgen over de kwaliteit van de grond die toegepast gaat worden.

Voornemen is om de omgeving voor start van de werkzaamheden goed te infomeren over:

- Het proces
- De kwaliteit van de toe te passen grond
- De wijze van controle en toezicht
- Het melden van zaken die niet goed lopen

Het proces

- Vooraf geeft waterschap aan bij de betreffende eigenaar welke kwaliteit grond hij gaat ontvangen. Dit is n.l. grond van de klasse achtergrondwaarde.
- Na realisatie geven aan welke kwaliteit grond er is toegepast.
- Waterschap verstrekt in de basis geen onderzoeksrapporten (AP04)
- Aanvoer grond per schip.
    - Grond is gekeurd en voorzien van een partijkeuring AP04
    - Grond is gekeurd door een daartoe gecertificeerd bureau (bureau Diseo)
- Vanuit het schip wordt de grond met vrachtwagens en/of dumpers vervoerd naar de locatie waar het verwerkt wordt.
    - In de vrachtwagen en of dumper is documentatie aanwezig (AP04) waaruit blijkt van welke partij de grond afkomstig is en van welke kwaliteit deze is.
- De aannemer houdt een registratie bij van welke partij van welke kwaliteit waar toegepast is. (contract eis)
- De aannemer voert hierop een interne kwaliteitscontrole uit. (contract eis)
- De OG (waterschap) controleert de aannemer.

- Naast de interne kwaliteitscontrole van de aannemer en de controles van de OG wordt de aannemer ook regelmatig gecontroleerd door de bevoegde gezagen.
    - Voor Rijkswaterstaat is dat ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport) en betreft de controlerende instantie voor de gronden die buitendijks (rivierzijde) worden verwerkt.
    - Voor de gronden binnendijks worden toegepast is de Omgevingsdienst de instantie die hier op toeziet. Voor dit project zijn dat de omgevingsdiensten Rivierenland (0344 579314), Regio Nijmegen (024 7517700) en Arnhem (026 3771600) de instanties die erop toezien dat de toepassing van gronden op correcte wijze plaatsvindt.
- Deze informatie wordt gedeeld met de omgeving, waarbij nadrukkelijk wordt aangegeven dat als er een vermoeden is dat het niet goed gaat, ze dit kunnen melden bij de aannemer of het waterschap. Ze kunnen ook met bovenstaande instanties contact opnemen. Het bevoegd gezag bepaalt het vervolg.
- De controles die door de bevoegde gezagen worden uitgevoerd vinden altijd onaangekondigd plaats en worden vooraf dus niet gemeld.
- De bevoegde instanties sgeven dan uitsluitsel of er op de juiste wijze gewerkt is/wordt. (door de zorg vanuit de omgeving bij het bevoegde gezag te laten leggen, is ook de beantwoording via die lijn. Het waterschap voorkomt daarmee dat zij haar eigen vlees keurt.
- Het bevoegd gezag bepaalt of al toegepaste grond ter plaatse opnieuw gekeurd moet worden.
- Conclusie van het bevoegd gezag is bepalend.
    - Indien nodig wordt de grond vervangen.

3. Constructie damwanden

Bij de dijkversterking worden stalen damwanden en kunststofdamwanden gebruikt. De stalen damwanden worden toepast daar waar het constructief nodig is. De kunststof damwanden worden alleen toegepast daar waar een pipingprobleem opgelost moet worden. (Piping is de situatie waarbij kwel water onder de dijk zand meevoert waardoor er holle ruimten onder de dijk ontstaan. Piping is een van de voorkomende faalmechanismen waardoor de dijk kan bezwijken)
Als het al constructief nodig is een stalen damwand te plaatsen dan wordt met deze stalen damwand tevens de voorziening om piping te voorkomen. Om mogelijke impact op bebouwing te monitoren is een nulmeting uitgevoerd. Daarmee is de huidige situatie vastgelegd.

De kunststof damwand is dus niet constructief. Heeft geen functie om de dijk zelf overeind te houden. De functie is alleen om piping te voorkomen.
De kunststof damwanden op zich zijn er al geruime tijd en hebben een levensduur van 100 jaar waarbij er onder de grond niets gebeurt met dit materiaal. (veroudering vindt met name plaats onder invloed van licht) Diep onder de grond wordt de damwand juist goed beschermd. Verder vindt er ook geen belasting op de schermen plaats waardoor deze mogelijk zouden kunnen slijten.

Op basis van de proeven die hebben plaatsgevonden komt het waterschap tot de conclusie dat deze op de ontworpen locaties toegepast kunnen worden. Ook de slotverklikkers werken naar behoren.
Mocht in de praktijk onverhoopt blijken dat er op een locatie het alsnog niet lukt, dan is het altijd nog mogelijk om over te stappen op stalen damwanden. (de stalen damwanden hebben hetzelfde profiel als de kuststof damwanden en kunnen goed op elkaar aansluiten)

Geluidsniveau aanbrengen damwanden

De werkzaamheden van de dijkversterking worden uitgevoerd binnen de reguliere werktijden (dagsituatie). Dit betekent dat overdag mogelijk sprake kan zijn van te ervaren geluidsoverlast. In de voorbereiding is afgesproken met het Waterschap dat de werkzaamheden met eventueel te ervaren geluidsoverlast wordt afgestemd met de gemeente.
Voor de beoordeling en toetsing van geluid bij de werkzaamheden is de gemeente het bevoegd gezag. Indien noodzakelijk zal het Waterschap (of diens gemachtigde) een ontheffing Geluid moeten aanvragen bij de gemeente. De ontheffing geluid bevat een overzicht van de activiteiten en het te verwachten geluidsniveau tijdens de werkzaamheden. De ontheffing wordt getoetst en beoordeeld aan het gestelde in het Bouwbesluit 2012, hoofdstuk 8, artikel 8.3. Dit heeft betrekking op het verband tussen dagwaarde en maximale blootstellingsduur.
De piek in de geluidsbelasting komt voort uit het aanbrengen van de damwanden (metaal op metaal) toegespitst op het inbrengmoment van de plank. Daar tussenin is het enkel de handeling van de planken die een geringe geluidsbelasting met zich meebrengen.
In de vergunning worden voorwaarden gesteld aan het geluidsniveau en de monitoring daarvan.

Tenslotte informeert het waterschap/aannemer de bewoners/eigenaren over het uitvoeren van deze werkzaamheden. Zo nodig worden met bewoners/eigenaren afspraken gemaakt om overlast zo veel als mogelijk te beperken.

Communicatie

Deze raadsmemo wordt ter informatie toegestuurd aan de insprekers op de politieke avond, degene die de vier zienswijzen hebben ingediend en enkele inwoners die daarom hebben verzocht.

Behandelend adviseur voor technische vragen: S.J.H. Colen, tel.: 14 0481, email: b.colen@overbetuwe.nl